

# Jij en de Bijbel



Bijbelverhaal, Sam en Anne, wist je dat, puzzelen en internetten

## Ruth en Boaz

Boaz had tegen zijn maaiers gezegd dat ze onopvallend wat gerst voor Ruth moesten laten vallen. Aan het eind van de dag had Ruth daarom zoveel gerstekorrels verzameld, dat haar schort ervan uitpuilde. Naomi was verbaasd en dankbaar, en wilde van Ruth weten waar ze was geweest. Toen ze de naam Boaz hoorde, werd ze ontroerd. Boaz was familie; dit was zeker Gods werk. Ze vertelde Ruth dat God iedere Israëliet een eigen stukje grond in het beloofde land had gegeven. Als mensen uit armoede hun land hadden verkocht, moesten familieleden het land voor hen terug kopen. Zij werden lossers genoemd. En als iemand was gestorven en geen kind had, dan moest de lossers met de weduwe trouwen. Het eerste kind kreeg dan de naam van de gestorven man. Zo zorgde God dat een familie zijn stukje grond nooit kwijtraakte en dat er altijd een stamhouder in de familie was. Boaz was één van Naomi's lossers, en juist bij hem mocht Ruth de hele oogsttijd op het land werken!

Na een poosje bedacht Naomi een plannetje. Ze wilde zo graag weten of Boaz hun lossers wilde zijn. In de oogsttijd sliepen de mannen op het veld. Vrouwen mochten daar niet komen, dat zou een grote schande zijn. Maar Naomi zei tegen Ruth: "Ga vannacht naar het veld en ga aan het voeteneind van Boaz liggen, zonder dat hij er iets van merkt; wacht dan maar rustig af wat hij gaat doen". Dat was spannend! Misschien werd hij wel heel boos. Stilletjes kroop ze in de nacht bij Boaz onder het voetendek. Toen Boaz wakker werd, begreep hij meteen wat Ruth wilde. Hij was blij en bezorgd. Hij wilde graag de lossers zijn, want hij hield veel van Ruth. Maar er was een oom die nog meer recht had om lossers te zijn. Boaz ging naar de poort en riep de oom en nog 10 andere mannen om als getuigen bij het gesprek te zijn. De oom wilde het land van Naomi wel, maar toen hij hoorde dat hij dan ook met Ruth moest trouwen, wilde hij het toch liever niet. Als teken dat hij afstand deed van het land en van Ruth, trok hij zijn schoen uit. Hij zou nooit een voet op dat land zetten. Boaz was blij; hij trouwde met Ruth en ze kregen een jongetje. Ze noemden hem Obed en hij werd de opa van David. Maar in die tijd werd het volk ontevreden. God zorgde steeds voor een richter, maar ze wilden wat anders. Wat? Dat lees je de volgende keer.

N.D.

Sam en Anne keken naar een film over baby olifanten die wezen waren geworden. Ze werden allebei boos dat veel olifanten worden afgemaakt, om het ivoor van hun slagstanden voor veel geld te kunnen verkopen. Hierdoor wordt het aantal olifanten steeds kleiner en komen de kleintjes in problemen.

De film ging over een lieve dame in Kenia, die al vijftig jaar voor weesolifanten zorgt. De 'kleintjes' zijn erg afhankelijk en zien hun verzorgers als hun



moeders! 's Nachts slaapt elke olifant in een aparte stal met zijn of haar verzorger. Om de drie uur moet hij of zij weer melk drinken; wel 10 tot 12 liter per dag! Normaal gesproken zouden zij de eerste twee jaar moedermelk drinken, die veel sterker is dan, bijvoorbeeld, koeienmelk. De verzorgers moesten dus een

vervangende melk uitvinden. Het juiste recept ontwikkelen duurde 28 jaar!

Als ze ouder worden, lopen kleine olifanten het risico **te** verliefd op hun verzorger te worden. Dus werken de verzorgers in een team en nemen van tijd tot tijd elkaars dier over. Als ze drie jaar zijn gaan de olifanten over op vast voedsel. Een jaar later worden ze naar een soort 'revalidatiecentrum' in een groot wildpark gebracht. Daar leren ze onder toezicht omgaan met volwassen olifanten. Uiteindelijk worden ze echte wilde dieren.



Sam en Anne waren vol bewondering toen ze zagen hoe lief de oudere dieren zijn voor de nieuwkomertjes. Zodra de jonkies aankomen, verzamelt zich een hele groep om ze te begroeten. "Kijk, ze brengen ze naar een waterpoel!", riep Anne. "En ook naar de modderpoel!" zei Sam lachend. Het was een grappig gezicht.

Mama en papa waren ook onder de indruk. Aan het eind van de film werd informatie gegeven over hoe je de olifanten kan helpen. "We moeten dit werk steunen, vind je niet?" zei papa. "Ja, Adam moest voor de dieren zorgen, dus moeten wij dat ook doen", vond mama, "en wanneer de Heer Jezus terugkomt, zullen in het Koninkrijk mensen geen dieren meer vangen en slachten." C.T.

# Wist je dat?

## Voedsel in Israël

## 7. zuivel en zuivelproducten

Zuivelproducten melk, room, boter en kaas waren vroeger net zo belangrijk als dagelijks voedsel als nu. We lezen in het boek *Genesis* dat Abraham bezoek kreeg van drie mannen. Hij gaf zijn gasten boter en melk. Dat lijkt zo gewoon, maar toen was dat een blijk van grote gastvrijheid. De meeste gasten kregen water.

Melk was meestal van geiten en schapen afkomstig. Om snel zuur worden te voorkomen, werd de melk direct gekookt. Niets werd weggegooid. Van de zure melk werd een drank gemaakt, die wel een beetje op onze yoghurt leek. De zure melk werd gemengd met vers gekookte melk; het mengsel werd een beetje dik en kon zo gedronken worden. Om het zoeter te maken, werd er wat honing door gedaan.

Boter had men niet elke dag. Het was veel en zwaar werk om die te maken. De



gekookte melk werd in een leren zak gedaan, die werd vastgeknoopt aan een soort driepoot. De zak bungelde dan tussen de stokken. Door hard te schudden en er tegen aan te stomp, kwamen de vetdeeltjes boven drijven. Na uren zwoegen, dreef er een smeuge massa boven in de zak, die men boter of room noemde. Die zag

er niet uit als de boter zoals wij die kennen. Hij was te dun om op je brood te smeren en daarom doopte men het brood er in. De smaak was ook erg flauw en echt schoon zag het er niet uit! Er dreven altijd wel haren van de schapen of geiten in. Onderin de melkzak bleef heerlijke karnemelk over.

Wanneer er een overschot aan melk was, werd er kaas van gemaakt. De melk werd gemengd met zure melk om het wat dikker te maken. Het mengsel werd in een aarden pot met gaatjes gegoten. Het vocht (wei) zakte door de gaatjes naar beneden tot er een drab (wringel) op het rooster bleef liggen. Die moest goed uitlekken en door er gewichten op te leggen, werd al het vocht eruit geperst. Om er smaak aan te geven, werden er vaak kruiden door gedaan. De kazen waren brokkelig; je kreeg dan geen plakje maar een brokje kaas bij het eten. Deze kaas was erg voedzaam en werd alleen bij feesten gegeten of aan gasten voorgezet.



N.D.

## Internet

Als je de weesolifantjes, waarover je hebt gelezen, ook wilt helpen, kijk dan eens op de engelse site [www.sheldrickwildlifetrust.org](http://www.sheldrickwildlifetrust.org) en op de nederlandse site [www.onskenia.nl/parken/Nairobi\\_orphanage.htm](http://www.onskenia.nl/parken/Nairobi_orphanage.htm)



Verder zijn er op schooltv filmpjes te zien over de olifant en zijn slurf: [www.schooltv.nl/beeldbank/clip/20111222\\_olifant01](http://www.schooltv.nl/beeldbank/clip/20111222_olifant01) en [/clip/20050525\\_bcolifant01](http://www.schooltv.nl/beeldbank/clip/20050525_bcolifant01)  
Als je nooit hebt gezien hoe kaas wordt gemaakt, kun je daarover een filmpje bekijken op [www.schooltv.nl/beeldbank/clip/20030331\\_kaas01](http://www.schooltv.nl/beeldbank/clip/20030331_kaas01)

## GOED OF FOUT ?

Geef bij de zinnen over het leven van Ruth aan of ze goed of fout zijn. Als je het helemaal goed gedaan hebt, lees je wat Ruth tegen Naomi zei. Succes!

- 1 De man van Naomi heette Elimelech.
- 2 Omdat er hongersnood was, gingen ze naar Egypte.
- 3 Naomi had 2 schoondochters: Orpa en Ruth.
- 4 Ruth ging met Naomi terug naar Bethlehem.
- 5 Het was net de tijd van de tarwe oogst.
- 6 Ruth ging op een akker werken.
- 7 Die akker was van Boaz, een oom van Elimelech.
- 8 Ruth wist dat Boaz familie van Naomi was.
- 9 God had iedere Israëliet een stukje land gegeven.
- 10 Iemand die het land terugkocht, was een lossen.
- 11 De oom van Boaz trok zijn jas uit als teken.
- 12 Ruth en Boaz trouwden met elkaar.
- 13 Obed was de overgrootvader van David.

goed	fout
U	W
A	W
G	A
O	R
S	D
I	L
S	A
Z	M
IJ	A
N	L
I	G
O	K
G	D

**Oplossing:**.....